

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมประชากร การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สัมพันธภาพของคู่สมรส กับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มแรงงานชายในโรงงานอุตสาหกรรมเขตภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้มีจำนวน 292 ราย ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก 3 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และนิคมอุตสาหกรรมบางปะกง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามด้านสังคมประชากรของแรงงานชาย ด้านการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส และด้านพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ หาค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

อายุ กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา มีอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 24

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร/ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 37

รายได้ของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ของครอบครัว 5,001 - 10,000 บาท ต่อเดือน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมามีรายได้ของครอบครัว 10,001 - 15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 25

ระยะเวลาของการสมรส กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาของการสมรส 1-3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมา มีระยะเวลาของการสมรสระหว่าง 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.9

จำนวนบุตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีจำนวนบุตร คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีจำนวนบุตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7

จำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ 3 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.6 รองลงมา ไม่มีบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 23.3

ลักษณะของครอบครัว มีลักษณะครอบครัวเป็นแบบอาศัยอยู่กับภรรยาตามลำพัง คิดเป็นร้อยละ 70.2 รองลงมา มีลักษณะครอบครัวแบบอาศัยอยู่กับภรรยาและญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 29.8

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เท่ากับ 79.062 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.933 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 55-89 จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งมีช่วงคะแนน 30-90 คะแนน

สัมพันธภาพของคู่สมรส กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสัมพันธภาพของคู่สมรสเท่ากับ 63.034 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.136 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 18-77 จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งมีช่วงคะแนน 0-80 คะแนน

พฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์เท่ากับ 61.027 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.519 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 43-73 จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งมีช่วงคะแนน 25-75 คะแนน

ปัจจัยด้านสังคมประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ระยะเวลาของการสมรส จำนวนบุตร จำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ และลักษณะของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ปัจจัยด้านสังคมประชากรบางตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพของกลุ่มรศ คือ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสัมพันธภาพของกลุ่มรศด้านการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพของกลุ่มรศโดยรวม สัมพันธภาพด้านการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง, สัมพันธภาพด้านความเป็นเอกลักษณ์ในชีวิตสมรสและ สัมพันธภาพของกลุ่มรศด้านการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นร่วมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอายุ ระยะเวลาของการสมรส จำนวนบุตร จำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ และลักษณะของ ครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับสัมพันธภาพของกลุ่มรศ

ปัจจัยด้านสังคมประชากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ คือ อายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับ การศึกษา รายได้ของครอบครัว ระยะเวลาของการสมรส จำนวนบุตร จำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ และลักษณะของครอบครัว มีความสัมพันธ์น้อยมากทางสถิติกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกความสัมพันธ์ได้ดังนี้ คือ การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ และการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านทางเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สัมพันธภาพของกลุ่มรศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถจำแนกความสัมพันธ์ได้ดังนี้

1. สัมพันธภาพของกลุ่มรศด้านการมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการ ป้องกันโรคเอดส์ด้านการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. สัมพันธภาพของกลุ่มรศด้านความสอดคล้องกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการ ป้องกันโรคเอดส์ด้านการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. สัมพันธภาพของกลุ่มรศด้านแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สัมพันธภาพของคู่สมรสด้านความเป็นเอกลักษณ์ในชีวิตสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านการรับบริการตรวจสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สัมพันธภาพของคู่สมรสด้านการมีพันธะผูกพันต่อกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ด้านการรับบริการตรวจสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สัมพันธภาพของคู่สมรส และปัจจัยด้านสังคมประชากรบางตัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของแรงงานชาย กล่าวคือ แรงงานชายที่มีสัมพันธภาพของคู่สมรสดี มีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และมีอายุมาก จะมีพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ที่ดีกว่า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. คำแนะนำประชากรวัยแรงงาน

1.1 แรงงานควรตระหนักเรื่องโรคเอดส์เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว จะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาโรคเอดส์อย่างจริงจัง

1.2 แรงงานควรงดพฤติกรรมที่ชักจูงให้เกิดพฤติกรรมเที่ยวตามสถานเริงรมย์ เช่น การดื่มสุรา ที่จะทำให้อาการยับยั้งชั่งใจทางเพศ ขาดความระมัดระวังในการใช้ถุงยางอนามัย

1.3 แรงงานควรสนใจที่จะรับรู้ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ มีการติดตามข่าวสารโรคเอดส์อยู่เป็นประจำ

1.4 แรงงานควรมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ แก่บุคคลอื่น ตลอดจนให้คำแนะนำในการป้องกันโรคเอดส์ได้เป็นอย่างดี

2. ด้านสถานประกอบการโรงงาน

นายจ้างควรมีบทบาทโดยตรงในการป้องกันปัญหาโรคเอดส์ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมหัวหน้างาน และลูกจ้างทั่วไป อาจโดยการจัดส่งไปอบรมภายนอกหรือจัดฝึกอบรมขึ้นเองโดยฝ่ายจัดฝึกอบรมของโรงงาน การจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องโรคเอดส์ มาทำการฝึกอบรม นอกจากนี้นายจ้างควรมีการผลักดันให้มีนักสังคมสงเคราะห์ในโรงงานหรือสถานประกอบการขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้นักสังคมสงเคราะห์ที่อยู่ในโรงงานหรือสถานประกอบการ มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา และให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเรื่องโรคเอดส์ในลักษณะการป้องกัน และในกรณีที่ในโรงงานหรือสถานประกอบการเกิดมีผู้ป่วยโรคเอดส์ขึ้น นักสังคมสงเคราะห์ก็จะทำหน้าที่ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ป่วยเอดส์ พัฒนาความสามารถในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ ตลอดจนมีการติดต่อประสานงานหรือขอความร่วมมือในการขอรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล ที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัด ในกรณีที่เห็นว่ามีควมจำเป็น

3. ด้านการปฏิบัติทางสังคม

ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าน่าจะมีการส่งเสริมสัมพันธภาพของคู่สมรส และการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ถูกต้องยิ่งขึ้นแก่กลุ่มผู้รับบริการทั้งหลาย ในสถานสถานพยาบาล หรือในโรงพยาบาลของรัฐ ตลอดจนหน่วยงานขององค์กรเอกชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมสัมพันธภาพของครอบครัว

1.1 ควรมีการจัดคลินิกให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสามี และภรรยา สัมพันธภาพของคู่สมรส ตลอดจนให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ และเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แก่คู่สมรสใหม่ตามโรงพยาบาลทุกแห่ง เพื่อให้ครอบครัวดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

1.2 ควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น สตรีที่ป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และสามีในขณะที่มารับการรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตลอดจนกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่าง ๆ

1.3 ควรจัดให้มีการสอน และให้ความรู้เกี่ยวกับสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส ซึ่งอาจเป็นการสอนรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาตามความเหมาะสม และอาจนำสื่อการสอนต่าง ๆ มาช่วย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ เช่น ภาพยนตร์ วิดีโอ สไลด์ ภาพพลิก โปสเตอร์ เป็นต้น

1.4 หน่วยงานทุกฝ่าย ควรช่วยการเสริมสร้างค่านิยม และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมทางเพศแก่ประชาชนทั่วไป โดยให้เห็นว่า การมีเพศสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นสิ่งถูกต้อง และสามารถป้องกันการแพร่กระจายระบาดของเชื้อเอดส์เข้าสู่ครอบครัวได้

1.5 ควรนำแบบสอบถามสัมพันธภาพของกลุ่มสมรสมาใช้ประเมินสัมพันธภาพของกลุ่มสมรสในกลุ่มแรงงาน เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส ซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ที่ดีต่อไป

2. การส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

2.1 ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดการฝึกอบรมแก่หัวหน้าคนงานและลูกจ้าง การจัดนิทรรศการ ตลอดจนการให้ศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์

2.2 จัดให้มีการสอน และการให้ความรู้สุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์แบบมีส่วนร่วม แก่สามีภรรยา ในขณะที่มารับบริการตรวจสุขภาพ ซึ่งอาจสอนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มโดยพิจารณาตามความเหมาะสม และควรใช้สื่อการสอนหลาย ๆ ชนิด มาประกอบการสอนสลับกันไปในแต่ละครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

2.3 ควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์ และควรเปิดโอกาสให้ผู้มารับบริการได้ซักถามปัญหา และข้อสงสัยต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับบริการมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีขึ้น และมีพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ที่ถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้จากผลการศึกษาพบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ของแรงงานชายด้วย ดังนั้น แรงงานชายที่มีอายุน้อย อาจมีพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ไม่ดีเท่ากับผู้ที่มียุมากกว่า ฉะนั้นในการสอนหรือการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์ บุคลากรด้านสุขภาพควรคำนึงและเน้นประชากรวัยแรงงานที่มีอายุน้อย โดยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่แรงงานกลุ่มอายุน้อยให้มากขึ้น และให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

4. ค่านโยบายของรัฐบาล

ผู้วิจัยมีข้อเสนอค่านโยบายในการป้องกันโรคเอดส์ ดังนี้ คือ

4.1 การส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยต้องมีการประสานบริการพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ระบบการศึกษา สวัสดิการแรงงาน และบริการสาธารณสุขให้เป็นเอกภาพทั้งในระดับภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน เพื่อทำให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาโรคเอดส์และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม

4.2 ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้มีทักษะชีวิตที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดี เข้าใจบทบาทสตรี ตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกทำนองคลองธรรม สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่นในครอบครัว และมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน

4.3 พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีความตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เข้ากับวิถีชีวิต และยึดมั่นในค่านิยมที่ถูกต้อง ตลอดจนสามารถยึดค่านิยมที่ผิด

4.4 การสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สามารถยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยง โดยการทำให้คน ครอบครัว ชุมชน ต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งในแง่เศรษฐกิจที่มีโอกาสประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องอพยพจากถิ่น

4.5 การส่งเสริมสุขภาพและบริการสาธารณสุข จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพ แก่ประชากรกลุ่มต่าง ๆ

4.6 ผู้ติดเชื้อเอดส์รายเดิม ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากเริ่มมีอาการป่วยมากขึ้น จะต้องได้รับการดูแลรักษา ทั้งจากบริการทางการแพทย์ จากครอบครัว และชุมชน

4.7 ปรับปรุงรูปแบบการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ ให้มีคุณภาพโดยการเน้นการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ และมีทัศนคติที่ดีในการดูแลการบริหาร และได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดูแลให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน

4.8 ผู้ป่วยและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ จะต้องได้รับสวัสดิการและหลักประกันในการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ผู้ป่วยที่มีฐานะยากจน ควรได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม

4.9 ส่งเสริมพัฒนาด้านสังคมจิตวิทยาเพื่อให้คนในชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข โดยการเรียนรู้ และมีความเข้าใจ ปรับตัวจนสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเอดส์

4.10 ส่งเสริมให้สังคมมีเจตคติที่เคารพสิทธิและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้ออาทรและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

4.11 การบริการพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ จะต้องได้รับการพัฒนาจนสามารถให้สวัสดิการ และมีการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้ติดเชื้อและครอบครัว เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

4.12 การบริหารจัดการในระดับชาติ ระดับภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน ต้องมีเอกภาพ และสามารถปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายที่เหมาะสมและชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์

4.13 การบริหารจัดการต้องระดมความร่วมมือ โดยมีการประสานงานภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เชื่อมโยงแนวทางการแก้ปัญหาเอดส์กับแผนพัฒนาของชาติต่างๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเอดส์

ด้านการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สัมพันธภาพของคู่สมรส กับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สัมพันธภาพของคู่สมรส กับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ระหว่างสามีและภรรยา
3. ควรศึกษาถึงผลการให้การพยาบาลอย่างมีแบบแผน เพื่อส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และสัมพันธภาพของคู่สมรสในผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
4. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของแรงงาน หรือของผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น ความเชื่ออำนาจภายในภายนอก วิธีทางที่ทำให้มองเห็นตนเอง บุคลิกภาพ ความหวัง แรงสนับสนุนทางสังคม ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นต้น